

KLASA: 003-01/21-03/02
URBROJ: 2170-57-01-21-312
Rijeka, 21. rujna 2021.

Na temelju članka 63. stavka 1. Statuta Sveučilišta u Rijeci (KLASA: 011-01/21-01/12; URBROJ: 2170-57-01-21-1, od 16. lipanj 2021. godine), Senat Sveučilišta u Rijeci je na svojoj 58. sjednici održanoj dana 21. rujna 2021. godine donio sljedeću

ODLUKU

I.

Senat usvaja Politiku otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci, koja čini sastavni dio ove Odluke.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

REKTORICA
prof. dr. sc. Snježana Prijić-Samaržija

Dostaviti:

- sastavnicama Sveučilišta,
- Uredu rektorice,
- pismohrani, ovdje.

UNIRI

YUFE

Yerun

SVEUČILIŠTE U RIJECI

More ideja ~ More ideas

POLITIKA OTVORENE ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U RIJECI

RIJEKA, RUJAN 2021.

Na temelju članka 63. stavka 1. Statuta Sveučilišta u Rijeci (KLASA: 011-01/21-01/12; URBROJ: 2170-57-01-21-1, od 16. lipanj 2021. godine), Senat Sveučilišta u Rijeci je na svojoj 58. sjednici održanoj dana 21. rujna 2021. godine donio sljedeću

POLITIKU OTVORENE ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U RIJECI

Sveučilište u Rijeci (u daljnjem tekstu Sveučilište), podržavajući napredak znanosti i širenje znanja u korist društva usvajanjem praksi otvorenog, ponovljivog i odgovornog istraživanja, temeljeći svoj razvoj i usmjerenje na relevantnim nacionalnim i dokumentima Europske Unije (u daljnjem tekstu EU), te čvrsto podupirući stav da znanstvene informacije i istraživački podaci koji su proizvod znanstvenih aktivnosti financiranih javnim sredstvima moraju imati otvoreni pristup, a da su iznimke od ovog pravila prihvatljive samo u specifičnim slučajevima zaštite osobnih podataka, intelektualnog vlasništva, nacionalne sigurnosti i sl.,¹ donosi **Politiku otvorene znanosti** (u daljnjem tekstu Politika OZ) Sveučilišta koja polazi od sljedećih **osnovnih pojmova** (vidjeti i pojmovnik na kraju dokumenta):

Otvorena znanost predstavlja otvaranje cjelokupnog istraživačkog procesa, odnosno provođenje znanosti na otvoren i suradnički način, kojim se omogućuje sudjelovanje i korištenje svih rezultata istraživačkih aktivnosti na transparentan način. Otvorena znanost ne potiče samo otvoreni pristup publikacijama i istraživačkim protokolima i podacima, već i otvoreni proces znanstvene komunikacije (uključujući popularizaciju znanosti), otvoreni dijalog, otvoren recenzijski postupak i otvorenu prosudbu, otvorene formate, podatke i alate, otvorene standarde, otvorenu znanstvenu infrastrukturu i otvorene softverske kôdove te otvoreno obrazovanje. Otvorena znanost podržava shvaćanje znanosti kao dinamične aktivnosti koja je podložna stalnom revidiranju.

Otvoreni pristup je slobodan, besplatan i neometan mrežni pristup digitalnim znanstvenim informacijama koji omogućuje čitanje, pohranjivanje, distribuciju, pretraživanje, dohvaćanje, indeksiranje i/ili drugo zakonito korištenje sadržaja. Pod znanstvenim i obrazovnim informacijama i sadržajima podrazumijevaju se svi plodovi istraživačkog, razvojnog, stručnog i obrazovnog rada.² Otvorenim pristupom pridonosi se poboljšanju kvalitete, smanjuje se potreba za nepotrebnim umnožavanjem istraživanja, ubrzava se znanstveni napredak, pomaže se u borbi za znanstvenu čestitost te se pogoduje gospodarskom rastu i inovacijama.³ Otvoreni je pristup obavezan za sve rezultate znanstvenih aktivnosti u projektima okvirnog programa EU Obzor Europa (i putem platforme *Open Research Europe*⁴) te se snažno potiče kroz međunarodne inicijative poput Plana S.⁵

Istraživački podaci su svi tijekom istraživanja prikupljeni, zabilježeni ili generirani kvalitativni i kvantitativni podaci u svrhu analize kako bi se došlo do novih, originalnih rezultata istraživanja. Doista, istraživački ekosustav postaje sve kompleksniji iz čega proizlazi potreba za boljom suradnjom unutar pojedinih istraživačkih zajednica, za interdisciplinarnošću, ali i za

¹ https://svkri.uniri.hr/images/Deklaracija_Europska_otvorena_znanost.pdf

² <https://www.srce.unizg.hr/files/srce/docs/otvoreni-pristup/hrvatska-deklaracija-o-otvorenom-pristupu.pdf>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0790&from=GA>

⁴ https://open-research-europe.ec.europa.eu/?utm_source=CPB&utm_medium=cms&utm_campaign=JPL18193

⁵ <https://www.coalition-s.org/>

uključivanjem javnosti (engl. *citizen science*). Sve to nameće potrebu za dijeljenjem istraživačkih podataka što pridonosi ponovljivosti istraživanja (engl. *reproducibility*) i transparentnosti znanstvenih istraživanja, povećava utjecaj znanstveno-istraživačkoga rada i citiranost, potiče napredak u znanosti, te doprinosi bržoj primjeni znanosti u gospodarstvu i razvoju društva u cjelini.⁶

Dionici znanstvene djelatnosti su znanstveno i nastavno osoblje, suradnici, studenti i drugi sudionici procesa u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu naglašava temeljnu važnost znanstvenih informacija, nužnost njihove dostupnosti svima i obvezu njihovog trajnog čuvanja.⁷

Deklaracija Sveučilišta u Rijeci „Europska otvorena znanost“ podupire stav da europska znanost mora biti temeljena na zajedničkoj kulturi upravljanja znanstvenim podacima kao ključnim ishodima istraživačkih aktivnosti koje treba optimalno koristiti za dobrobit i razvoj zajednice.⁸

Ciljevi Politike OZ Sveučilišta obuhvaćaju izgradnju i trajno razvijanje poticajnog okruženja za stvaranje novih društvenih i gospodarskih vrijednosti korištenjem znanstvenih informacija i istraživačkih podataka koji su proizvod znanstvenih aktivnosti dionika znanstvene djelatnosti Sveučilišta financiranih javnim sredstvima. Pritom se postiže:⁹

- veća učinkovitost istraživanja uz izbjegavanje ponavljanja postojećih istraživanja;
- veća mogućnost interdisciplinarnih i suradničkih istraživanja putem znanstvenih mreža i konzorcija;
- unapređivanje dostupnosti i kvalitete znanstvenih radova i znanstvene komunikacije;
- poboljšanje suradnje i uključivanje većeg broja zainteresiranih istraživača;
- promocija i povećanje vidljivosti znanstvenih aktivnosti na Sveučilištu i sastavnicama;
- razvoj inovativnih (holističkih i kvalitativnih) modela razvoja akademskih karijera;
- stvaranje mogućnosti za inovacije;
- povećanje društvenih i ekonomskih učinaka znanstvenih istraživanja;
- brži rast znanstvenih dosega putem nadogradnje na postojeće (objavljene) znanstvene rezultate;
- osnaživanje transparentnosti, javne odgovornosti i znanstvene čestitosti.

Aktivnosti za postizanje ciljeva Politike OZ Sveučilišta su:

- pružanje otvorenog pristupa znanstvenim radovima, informacijama i istraživačkim podacima Sveučilišta i njegovih sastavnica;
- mogućnost korištenja znanstvenih informacija i istraživačkih podataka Sveučilišta i sastavnica za nove znanstvene aktivnosti, transfer znanja i razvoj inovacija;
- postizanje visoke razine svijesti i znanja dionika znanstvene djelatnosti Sveučilišta o značaju otvorenih znanstvenih informacija i istraživačkih podataka;
- pružanje okvira za podršku i edukaciju svih pružatelja znanstvenih informacija i istraživačkih podataka Sveučilišta;
- povezivanje svih sastavnica Sveučilišta u Rijeci u provedbi aktivnosti za postizanje ciljeva Politike OZ Sveučilišta.

Sveučilište u Rijeci će usvajanjem Politike OZ dodatno potaknuti svoje sastavnice da otvorene

⁶ <https://repositorij.srce.unizg.hr/islandora/object/srce%3A327/datastream/FILE0/view>

⁷ https://www.srce.unizg.hr/files/srce/docs/otvoreni-pristup/hrvatska_deklaracija_o_otvorenom_pristupu.pdf

⁸ https://svkri.uniri.hr/images/Deklaracija_Europska_otvorena_znanost.pdf

⁹ <https://www.openaire.eu/>

znanstvene informacije i otvorene istraživačke podatke prepoznaju kao ključni ishod istraživanja. Politika OZ Sveučilišta označava početak procesa temeljenog na aktivnom uključivanju svih dionika znanstvene djelatnosti te se temelji na sljedećim **načelima Politike OZ**:

- **Otvoreni pristup je javni interes**

Rezultati istraživanja financiranih javnim sredstvima trebaju biti dostupni u otvorenom pristupu jer se time ukidaju barijere i neravnopravnost, unapređuje se transparentnost istraživanja, šire se mogućnosti za pristup znanju, povećavaju se mogućnosti za suradnju te razvoj i konkurentnost društva u cjelini.

- **Načelo otvorenosti**

Sveučilište se obvezuje promovirati načelo otvorenosti, potičući dionike znanstvene djelatnosti na objavu radova i podataka u otvorenom pristupu, stimulirajući širenje znanja, dostupnost i ponovnu upotrebljivost rezultata istraživanja.

- **Načelo kvalitete**

Sveučilište će objavljivati sve znanstvene informacije i istraživačke podatke koji su pravodobni, sveobuhvatni i točni.

- **Načelo dostupnosti**

Sveučilište će poticati otvorenost i dostupnost znanstvenih informacija i istraživačkih podataka najširem rasponu korisnika u skladu s FAIR načelima (vidljivo, dostupno, interoperabilno i ponovno upotrebljivo).

U skladu s navedenim ciljevima i načelima, **Sveučilište podržava i osigurava:**

1. Osnaživanje prijelaza na otvorenu znanost kroz obrazovanje, osposobljavanje i podizanje svijesti usmjerene na dionike znanstvene djelatnosti. Stjecanje vještina za ostvarivanje otvorene znanosti sastavni je dio profesionalnog osposobljavanja i razvoja karijera koje se nude dionicima znanstvene djelatnosti Sveučilišta, a provođenje praksi otvorene znanosti će se afirmirati, poticati i nagrađivati kao jedan od kriterija razvoja akademskih karijera istraživača Sveučilišta. U tom će se okviru Sveučilište aktivno uključiti u Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ)¹⁰ te formalno podržati Deklaraciju o procjeni istraživanja (*Declaration on Research Assessment – DORA*).¹¹
2. Infrastrukturu, odnosno sustav institucijskih repozitorija sastavnica Sveučilišta te Repozitorij Sveučilišta u okviru nacionalne e-infrastrukture Digitalni akademski arhivi i repozitoriji (Dabar). Dabar u digitalnom obliku okuplja, trajno pohranjuje i omogućuje otvoreni pristup znanstveno-istraživačkoj, intelektualnoj i kreativnoj produkciji nastaloj radom ustanove, odnosno njenih djelatnika i studenata, pružajući napredne mogućnosti za pretraživanje i navigaciju, a u skladu s međunarodnim standardima, OpenAIRE kompatibilnošću te s FAIR načelima i tehničkim specifikacijama EOSC-a. Pohranom u repozitorij u sustavu Dabar podacima se dodjeljuju trajni identifikatori.
3. Obveznu dodjelu trajnog identifikatora DOI za radove objavljene u časopisima čiji su izdavači Sveučilište i njegove sastavnice.
4. Obveznu dodjelu trajnog identifikatora URN:NBN za sve objekte pohranjene u institucijskim repozitorijima u sustavu Dabar.
5. Praćenje (monitoring) nad provođenjem Politike OZ: statistike pohrane, pristupa i preuzimanja iz repozitorija kao i statistike vezane uz broj radova istraživača Sveučilišta i sastavnica u časopisima s otvorenim pristupom.

¹⁰<https://www.srce.unizg.hr/vijesti/pokrenuta-inicijativa-za-hrvatski-oblak-za-otvorenu-znanost-hr-ooz/objav2021-06-24>

¹¹<https://sfdora.org/about-dora/>

6. Zaštitu intelektualnog i industrijskog vlasništva.
7. Otvoreno licenciranje i upotrebu *Creative Commons* (CC) licencija.¹²
8. Potporu i pomoć u pružanju informacija relevantnih za provođenje Politike OZ Sveučilišta.

Dionici znanstvene djelatnost Sveučilišta odgovorni su za:

1. Upravljanje publikacijama, podacima i obrazovnim resursima u skladu s načelima i zahtjevima izraženima u Politici OZ Sveučilišta.
2. Pohranjivanje radova u repozitorij matične ustanove sastavnice Sveučilišta te omogućavanje otvorenog pristupa – kada god je to moguće objavljenje verzije znanstvenih radova, a kada to, zbog prijenosa autorskih prava na izdavača, nije moguće, onda autorskog pretiska (*preprint*) odnosno prihvaćenih rukopisa (*author accepted manuscript*) objavljenih radova.
3. Odabir odgovarajuće CC licencije sukladno pravilima o otvorenom pristupu znanosti koji osiguravaju zadržavanje autorskih i srodnih prava od strane autora (istraživača Sveučilišta) ili drugih nositelja prava, a drugima omogućuju umnažanje, distribuciju i druge načine korištenja njihovih djela, ovisno o vrsti licencije koju autori, odnosno davatelji licencije odaberu.¹³
4. Obvezu navođenja pripadnosti (afilijacija) Sveučilištu.¹⁴
5. Izradu i upotrebu trajnog identifikatora autora ORCID i njegovu povezanost sa Sveučilištem.

Politika OZ Sveučilišta se, uz uporabu CC licencija, odnosi na:

1. Publikacije

- znanstvene i stručne radove;
- monografije i poglavlja u knjigama;
- zbornike radova znanstvenih i/ili stručnih skupova u organizaciji Sveučilišta ili njegovih sastavnica;
- udžbenike;
- referentna djela (stručne radove);¹⁵
- završne, diplomske i doktorske radove koji nastaju na Sveučilištu ili njegovoj sastavnici;
- obrazovne sadržaje,¹⁶ te
- ostale materijale Sveučilišta i njegovih sastavnica.

2. Istraživačke podatke.

Sastavnice Sveučilišta omogućuju i pružaju svojim istraživačima potporu za objavu znanstvenih i stručnih radova u:

- 1) **Zlatnom tipu otvorenog pristupa:** objavom radova u časopisima koji su dostupni u otvorenom pristupu, pružajući pritom, u skladu sa Strategijom Sveučilišta 2021.-2025., financijsku potporu kroz (su)financiranje troškova objave znanstvenih radova.

¹² Pregled licencija, njihov sadržaj, struktura i vrsta dostupni su na <http://creativecommons.org/licenses/?lang=hr>.

¹³ <http://creativecommons.org/licenses/?lang=hr>.

¹⁴ [Odluka o navođenju pripadnosti \(afilijacija\) Sveučilištu u Rijeci](#) (2018.)

¹⁵ Nastavni priručnik, gramatika, rječnik, leksikon, zbirka zadataka, enciklopedijsko izdanje, monografija o Sveučilištu ili njezinim sastavnicama i sl.

¹⁶ Obrazovnim sadržajima smatraju se materijali dostupni u elektroničkom obliku kao što su udžbenik (priručnik, skripta, knjiga), prezentacija, slika, graf, dijagram, animacija, rječnik, video zapis, audio zapis, baza pitanja, i dr. koje Sveučilište i njegove sastavnice koriste prilikom poučavanja kako studenata, tako i ostalih dionika društva (https://www.srce.unizg.hr/files/srce/docs/otvoreni-pristup/preporuke_oer_20200403.pdf).

- II) **Zelenom tipu otvorenog pristupa:** arhiviranjem/samoarhiviranjem odgovarajućih verzija radova u repozitoriju matične ustanove, pružajući tehničku i stručnu potporu pri objavi radova.

U svrhu pojedinačne ili institucijske evaluacije rezultata istraživanja institucije i njezinih istraživača, **Sveučilište će smatrati publikacijom samo one radove čiji su cjeloviti tekstovi kao i istraživački i metapodaci pohranjeni u institucijski repozitorij u skladu s gore navedenim zahtjevima.** Sveučilište u Rijeci pritom:

- Očekuje od istraživača da u institucijski repozitorij pohrane digitalnu kopiju cjelovitog teksta (objavljeni članak ili konačni recenzirani rukopis), kao i srodne istraživačke i metapodatke prije, istodobno ili nakon objavljivanja. Istraživači su odgovorni za pravovremeno pohranjivanje svojih publikacija u institucijski repozitorij. Ovaj se korak primjenjuje i u slučaju objavljivanja u otvorenom pristupu (Zlatni tip otvorenog pristupa).
- U slučaju Zelenog otvorenog pristupa, Sveučilište očekuje da se cjeloviti tekst gore navedenih publikacija odmah učini javno dostupnim pod standardnom otvorenom licencijom (CC BY).
- S ciljem povećanja njihove vidljivosti, u slučaju „zatvorenih“ publikacija očekuje da se metapodaci vezani uz publikaciju učine otvoreno dostupnima pohranom u institucijski repozitorij. Podaci se pritom licenciraju pod CC 0 licencijom u skladu s FAIR načelima.
- Preporučuje da se za svaku istraživačku aktivnost izradi Plan upravljanja istraživačkim podacima (engl. *Research Data Management Plan*) te da se u svakom slučaju istraživački podaci digitalno povežu s odgovarajućim publikacijama.¹⁷
- Potiče autore na zadržavanje autorskih prava nad autorskim djelima i ustupanje izdavačima samo onih prava potrebnih za objavljivanje. Svi istraživački članci trebali bi biti dostupni s CC BY licencijom u skladu s *PlanS Rights Retention Strategy*.¹⁸
- Potiče istraživače da u institucijski repozitorij pohrane publikacije objavljene prije datuma stupanja na snagu trenutne Politike i čine ih otvoreno dostupnima kada god je to moguće.

Kao dio Politike OZ Sveučilišta, Sveučilište i sastavnice se obvezuju da kao dio ugovora o studiranju na svojim preddiplomskim, diplomskim i doktorskim studijima obvezno uključe i potpisanu izjavu studenta o **javnoj objavi obranjenog završnog i/ili diplomskog rada, odnosno doktorske disertacije**, te izjavu o dozvoli mrežnog objavljivanja putem institucijskih repozitorija i korištenja digitalne inačice navedenih radova sukladno općepriznatim međunarodnim standardima (CC BY licencije) i pravilima o otvorenom pristupu znanosti koji osiguravaju za studente zadržavanje autorskih prava i prava na objavljivanje bez ograničenja.

Preporuka dionicima nastavne djelatnosti je, pak, pohrana obrazovnih materijala u institucijski repozitorij uz uporabu *Creative Commons* licencije CC BY gdje zadržavaju autorsko pravo i pravo na objavljivanje bez ograničenja.

Sveučilište aktivno potiče i prihvaćanje praksi otvorene znanosti koje uključuju **sudjelovanje šire javnosti u znanstvenim aktivnostima** (engl. *citizen science*) – npr. kroz prikupljanje podataka, njihovu analizu i diseminaciju ili kroz (su)financiranje znanstvenih aktivnosti.

¹⁷ Ako istraživački podaci ne mogu biti otvoreni zbog pravnih razloga, privatnosti ili drugih razloga (npr. osjetljivi ili osobni podaci), to treba biti navedeno u Planu upravljanja istraživačkim podacima. Metapodatke koji osiguravaju da se istraživački podaci mogu pronaći treba učiniti dostupnima u svim slučajevima.

¹⁸ <https://www.coalition-s.org/rights-retention-strategy/>

UNIRI

YUFE

Yerun

Sveučilišna knjižnica Rijeka, u suradnji sa Sveučilištem i njegovim sastavnicama i doktorskom školom Sveučilišta, kreira i provodi **obrazovne programe za razvoj potrebnih vještina** za provođenje praksi otvorene znanosti svih dionika znanstvene djelatnosti te će aktivno raditi na uspostavi institucijskih tokova rada i definiciji odgovornosti za praćenje poštivanja Politike OZ Sveučilišta. Sve s time povezane informacije će biti dostupne putem podstranice „Otvorena znanost“ na mrežnim stranicama Sveučilišne knjižnice Rijeka.

Politika OZ Sveučilišta će se po potrebi, a najmanje svake dvije godine, revidirati kako bi se dokument uskladio s promjenama u relevantnom zakonodavstvu ili nacionalnim i međunarodnim (posebno EU) politikama.

More ideas ~~~~~ More ideas

OSNOVNI POJMOVI OTVORENE ZNANOSTI

Afilijacija

- Navođenje naziva institucije, adrese institucije i adrese elektroničke pošte autora.

Citizen science

- Građanska znanost - znanstvena aktivnost u kojoj građani (neprofesionalni znanstvenici), u sklopu znanstvenog projekta, dobrovoljno sudjeluju u prikupljanju podataka, njihovoj analizi i diseminaciji ili kroz (su)financiranje znanstvenih aktivnosti.

Creative Commons licencije

- Sustav licencija koje omogućuju autorima, ili drugim nositeljima prava, da zadrže svoja autorska i srodna prava, a drugima dopuštaju da umnažaju, distribuiraju i na druge načine koriste njihova djela. CC BY licencija pritom omogućuje drugima da distribuiraju, obrade, prilagode i nadgrade rad autora, čak i u komercijalne svrhe, sve dok priznaju (citiraju) njihovu originalnu tvorevinu. To je vrlo suradnički usmjeren način licenciranja koji se preporuča za najveću moguću upotrebu (diseminaciju) licenciranog materijala. CC 0 je, pak, licencija koja dopušta javnu upotrebu tvorevine, odnosno prepuštanje autorskih prava javnoj upotrebi u cijelome svijetu. Korisnici na taj način mogu distribuirati, obraditi, prilagoditi i nadograditi rad autora u bilo kojem formatu ili u bilo kojem mediju, bez ikakvih posebnih uvjeta.

Dabar (Digitalni akademski arhivi i repozitoriji)

- Nacionalna infrastruktura za digitalne repozitorije koja ustanovama i drugim pravnim osobama iz sustava znanosti i visokog obrazovanja RH omogućuje uspostavu repozitorija za pohranu, dugoročno čuvanje i diseminaciju digitalnih sadržaja – uključujući skupove istraživačkih podataka.

DOI (Digital Object Identifier)

- Jedinstveni i trajni digitalni identifikator koji se dodjeljuje objektu bilo koje vrste.

EOSC (European Open Science Cloud)

- Europski oblak otvorene znanosti nastao je kao inicijativa Europske komisije da razvojem istraživačkih infrastruktura i objedinjavanjem usluga podrži razvoj otvorene znanosti i inovacija. EOSC ima za cilj istraživačima pružiti sigurno okruženje za pohranu, analizu i ponovnu upotrebu podataka za istraživačke, inovacijske i obrazovne svrhe, bez obzira na disciplinu u kojoj djeluju. Povezana hrvatska inicijativa je Hrvatski oblak za otvorenu znanost (HR-OOZ).

FAIR (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable)

- Akronim četiri temeljna načela čija je svrha učiniti podatke vidljivima, dostupnima, interoperabilnima te ponovno upotrebljivima. Navedena načela osigurat će lakše pronalaženje istraživačkih podataka, nesmetan pristup podacima i metapodacima, korištenje uobičajenih standarda i formata kako bi se osigurala mogućnost razmjene podataka među raznim sustavima te pripremu podataka kako bi bili razumljivi i iskoristivi za ponovnu upotrebu.

Istraživački podaci

- Kvantitativni i kvalitativni podaci prikupljeni, zabilježeni ili generirani tijekom istraživanja u svrhu analize kako bi se došlo do novih, originalnih rezultata istraživanja.

Licencija

- Dozvola kojom nositelj prava definira uvjete za ponovno korištenje djela.

Metapodaci

- Podaci o podacima - strukturirani podaci koji opisuju, objašnjavaju, lociraju ili na neki drugi način omogućuju lakše upravljanje digitalnim objektima (npr. naslov, tema, opis, autor, izdavač, prava, datum, jezik, identifikator i dr.).

OpenAIRE (*Open Access Infrastructure for Research in Europe*)

- Projekt Europske komisije koji promiče provedbu otvorenog pristupa znanstvenim publikacijama i istraživačkim podacima i gradi europsku znanstveno-istraživačku infrastrukturu za pohranu, pronalaženje i ponovno korištenje rezultata istraživanja.

Open Research Europe

- Platforma Europske komisije za otvoreni pristup znanstvenim radovima nastalima kroz projekte okvirnih programa EU Obzor 2020 te Obzor Europa.

ORCID (*Open Researcher and Contributor ID*)

- Jedinstveni i trajni identifikator istraživača i suradnika čije će korištenje omogućiti bolju vidljivost autora i interoperabilnost širokoga kruga informacijskih sustava.

Osjetljivi podaci

- Definiraju se kao posebna skupina osobnih podataka koji trebaju biti zaštićeni kako ne bi otkrili identitet osobe.

Otvorena znanost

- Podrazumijeva, osim otvorenog pristupa publikacijama, i otvorene i suradničke načine izvještavanja o cjelokupnom procesu znanstveno-istraživačkog rada, uključujući, između ostalog, otvorene istraživačke podatke, otvorene kôdove, otvorene standarde, otvorene usluge, otvoreni recenzijski postupak i druge rezultate znanstvenih istraživanja, otvorenu znanstvenu infrastrukturu, otvorenu komunikaciju (popularizaciju) znanosti te otvoreno obrazovanje, a u cilju gospodarskog rasta, inovacija i razvoja društva.

Otvoreni pristup

- Slobodan, besplatan i neometan mrežni pristup digitalnim znanstvenim informacijama. Zlatni put otvorenog pristupa podrazumijeva objavljivanje radova u časopisima koji su dostupni u otvorenom pristupu. Zeleni put otvorenog pristupa podrazumijeva arhiviranje i objavu radova putem repozitorija.

Otvoreni recenzijski postupak

- Podrazumijeva javnu objavu recenzija te, u područjima znanosti gdje se to uobičaji, imena recenzenata, kao i mogućnost otvaranja rasprave oko samih znanstvenih članaka i mišljenja o njima, prije njihove konačne objave u znanstvenim i stručnim časopisima.

Plan upravljanja istraživačkim podacima

- Dokument koji opisuje načine upravljanja podacima tijekom i nakon završetka istraživačkog projekta, a obuhvaća proces organizacije, planiranja procesa istraživanja, prikupljanja, obrade, pohrane i distribucije podataka (engl. *Research Data Management Plan*, RDMP).

Repozitorij

- Digitalna zbirka koja okuplja i trajno pohranjuje rezultate znanstveno-istraživačkog, intelektualnog i kreativnog rada određene ustanove (institucijski) ili radove iste znanstvene tematike (tematski).

Trajni identifikatori

- Trajne poveznice na različite oblike digitalnih objekata, publikacije, skupove podataka ili

UNIRI

osobe. Mogu biti dodijeljeni objektima (URN:NBN, DOI i dr.) ili osobama (ORCID).

URN:NBN (*Uniform Resource Name:National Bibliography Number*)

- Jedinstveni trajni identifikator koji se dodjeljuje objektima.

Politika otvorene znanosti Sveučilišta u Rijeci usklađena je i sa sljedećim EU dokumentima:

- [2012 Recommendation](#) of the European Commission on access to and preservation of scientific information and its [2018 update](#)
- [The Horizon 2020 Guidelines on the rules of open access to scientific publications and research data](#)
- [Proposal for a Regulation of the European Parliament and the Council establishing Horizon Europe- the framework programme for Research and Innovation, laying down its rules for participation and dissemination](#) (COM/2018/435 final)
- [Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council on establishing the specific programme implementing Horizon Europe- the Framework Programme for Research and Innovation](#) (COM/2018/436 final)
- [2016 European Council Conclusions](#) on the transition towards an Open Science system,
- [The “Plan S” and “cOAlition S”](#)
- The developments of the [European Open Science Cloud \(EOSC\) and in particular the EOSC Strategic Research and Innovation Agenda](#),
- The action lines of the [European Open Science Policy Platform](#)
- The Communication “[A new ERA for Research and Innovation](#)”
- [The 2019 EU Directive on open data and the re-use of public sector information](#)
- The Report “[Towards a 2030 Vision on the Future of Universities in Europe](#)”